

DOI 10.36074/25.12.2020.v2.30

КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Мелентєва Ірина Борисівна

здобувач вищої освіти спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

Браніцька Тетяна Ромуальдівна

доктор педагогічних наук,
завідувач кафедри психолого-педагогічної освіти та соціальних наук
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

УКРАЇНА

Динаміка розвитку сучасного українського суспільства, темпи демократизації, інтеграції європейських ціннісних засад розвитку, орієнтованих на гуманізацію суспільства, визначення пріоритетності прав і свобод людини, сприяли зростанню й посиленню людського фактору у сфері державного та місцевого управління. Значущою характеристикою фахівця цієї сфери стає не лише його професійна компетентність, а й здатність орієнтуватись у швидкоплинних умовах професійної діяльності, ефективно та конструктивно діяти в конфліктогенному середовищі, приймати самостійні рішення, орієнтуючись на результативність своєї діяльності.

Конфліктологічна компетентність фахівця характеризує його уміння управляти конфліктами, прогнозувати їх появу, можливий перебіг конфліктного протистояння, передбачати поведінку учасників конфлікту, вміння впливати на опонентів тощо.

Високі вимоги, що висуваються до фахівців органів місцевого самоврядування, особливості їх професійної діяльності та характеру конфліктних ситуацій, а також відсутність програм конфліктологічної підготовки фахівців цієї сфери, обумовлюють актуальність дослідження проблеми розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.

Проблемам вивчення конфлікту та конфліктних ситуацій присвячені спеціальні дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як А. Я. Анцупова, Н. В. Гришиної, С. М. Ємельянова, В. Г. Зазика, Л. Козер, А. І. Шипілова, М. В. Цюрупи та ін. Питання компетентності досліджували С. Вітвицька, Н. В. Кузьміна, А. К. Маркова, В. І. Маслов, О. М. Пехота, М. В. Левківський. Дослідженням проблематики конфліктологічної компетентності займаються А. Я. Анцупов, Є. М. Богданов, Т. Р. Браніцька, І. В. Ващенко, В. Г. Зазікін, М. І. Кляп, І. В. Козич, Л. О. Петровська, Н. В. Самсонова, Б. І. Хасан та ін. Проте, конфліктологічна компетентність фахівців органів місцевого самоврядування як комплексна проблема є маловивченою, а чинники та механізми впливу її рівня на професійну діяльність є недостатньо розкритими.

Мета наукової публікації полягає у викладі теоретичних положень даної проблеми, аналізі та узагальненні наукових тлумачень поняття

конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування, дослідженні конфліктологічної компетентності як важливого чинника професійної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.

Професійна компетентність фахівця відображає, в першу чергу, досягнутий у професійній діяльності рівень майстерності, означає творче ставлення до праці, здатність до прийняття рішень та їх оцінки, формується на основі конструктивного поєднання професійної й соціальної компетентності.

Професійну компетентність ми визначаємо як інтегративну професійно особистісну характеристику, що обумовлює здатність і готовність виконувати функціональні обов'язки, відповідно до прийнятих в соціумі в конкретно-історичний момент норм, стандартів і вимог [3].

Одним з проявів рівня професійності фахівця, крім його професійної компетентності, фахових компетенцій, загального інтелекту та набутого досвіду, є його здатність до ефективного спілкування, до взаємодії, до управління конфліктами, що особливо важливо в сучасних умовах загострення протистояння у суспільних взаєминах. Саме тому конфліктологічна компетентність розглядається як важливий чинник професіоналізму фахівця і значима складова його професійної компетентності.

Особливістю професійної діяльності фахівців органів місцевого самоврядування є постійна взаємодія і спілкування з широким колом осіб, з різними категоріями людей як безпосередньо, так і з використанням технічних засобів. Характер спілкування варіюється в залежності від співрозмовника: від вузькопрофесійної комунікації до розмови «про життя», у разі особистої бесіди з відвідувачем. Результати такої діяльності мають вплив не лише на самих службовців та на виконання ними їх безпосередніх професійних обов'язків, а й опосередковано на окремих громадян і на суспільство в цілому.

Фахівець, який володіє конфліктологічною компетентністю, підготовлений до професійної діяльності на всіх рівнях труднощів: від міжособистісних конфліктів (з суб'єктами професійної діяльності) до внутрішньоособистісних (подолання внутрішньоособистісних рольових, когнітивних, мотиваційних) конфліктів [2].

Отже, конфліктологічна компетентність фахівців органів місцевого самоврядування є суттєвим показником професіоналізму та важливою складовою професійної культури, а також становить наукову і практичну цінність.

Перспективи подальших досліджень полягають у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

- [1] Браніцька, Т.Р. (2018). Конфліктологічна культура фахівців соціономічних професій: монографія. Вінниця. [українською мовою].
- [2] Ващенко, І.В., Кляп, М.І. (2013). Конфліктологія та теорія переговорів: навч.посібник. Київ: Знання. (Вища освіта XXI століття). [українською мовою].
- [3] Козич, І. В. (2008). Формування конфліктологічної компетентності соціального педагога в умовах магістратури : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Запоріжжя: Вид-во [українською мовою].
- [4] Самонова, Н.В. (2002) Конфликтологическая культура специалиста и технология ее формирования в ситстемевузовского образования: монография. Калининград: Изд-во КГУ. [російською мовою].
- [5] Щербакова, О.И. (2011). Психология конфликтологической культуры личности специалиста: формирование в контекстной образовательной среде.: автореф.дис.. Москва. [російською мовою].